

K pozměňovacímu návrhu Michala Uhla na udělení čestného občanství pro Františka Kriegla

Jaroslav Šolc, 25.8.2014

Asi dva dny poté, co v pondělí 4.srpna Rada MČ Praha 2 neschválila návrh Michala Uhla na udělení čestného občanství pro Františka Kriegela, jsem se dozvěděl, že předkladatel je odhodlán prosadit návrh cestou zastupitelstva. Nejprve z informací zveřejněných M. Uhlem, posléze dalšími médii. Můj první dojem byl – co se to děje? Proč? Samozřejmě pamatuji, že F. Kriegel byl jediným statečným mužem z nedobrovolné stranické delegace, který nepodepsal v srpnu 1968 v Moskvě souhlas s okupací naší země. Rozeběhla se další diskuse, padaly názory pro i proti. Se zájmem jsem si mnohé přečetl. Nicméně, rozhodl jsem se konzultovat věc se svým otcem, který mnohé prožil a pamatuje.

Dovolte odbočku. Mému otci je 86 let. Na počátku 50. let jen tak tak dokončil studium VŠ a jako syn právníka z rodiny, které komunisté zabavili téměř veškerý majetek, narukoval hned k Pomocným technickým praporům a pak se musel živit jako dělník na stavbě. Možná měl štěstí, mnozí lidé dopadli daleko hůř. V roce 1968 se angažoval, spoluzakládal v malém městě Klub angažovaných nestraníků a pak musel znovu do dělnické profese. Tam už sahá i moje paměť. Díky angažovanosti rodičů jsem totiž po maturitě měl zapovězeno další studium a musel nejprve do fabriky. Ale zpět k věci. S otcem jsme probrali jeho vzpomínky, jeho názor byl jednoduchý a já se s ním ztotožňuji.

František Kriegel nepochybně projevil v srpnu 68 velkou osobní statečnost. Nicméně, v roce 1948 a v padesátých letech byl jedním z čelných soudruhů, kteří pomáhali budovat totalitní režim. Režim, v němž lidé umírali kvůli svému přesvědčení, režim s tragickými důsledky pro spoustu rodin, režim budovaný pod taktovkou sovětských poradců. Někteří možná režimu pomáhali s dobrými úmysly, ale ne nadarmo se říká, že dobrými úmysly je dlážděna i cesta do pekel. Je zjevné, že F. Kriegel pak změnil svůj pohled na věc, postavil se proti okupaci a normalizaci a dal se snad i na pokání. To, že v Moskvě riskoval život, však lze uznávat a obdivovat, ale nelze zavřít oči před jeho předchozí činností. Tu mu lze nanejvýš odpustit. Říká se, chybovat je lidské, odpouštět božské. Ale kromě instance nejvyšší, by mu měli především odpustit ti lidé a jejich potomci, kteří v 50. letech přišli o životy, o domovy a majetky, o nejlepší léta života strávená ve věznicích, v Jáchymově a podobných zařízeních. Je však i v případě odpuštění, byť podpořenému pozdějším statečným činem, hned nutné udělovat čestné občanství? Není.

Ale otázek je více. Proč máme rozhodovat o tolik citlivém celospolečenském tématu na úrovni městské části, když neprošlo širší diskusí, případně oceněním na úrovni státu? Proč M. Uhl nevystoupil proti svým koaličním kolegům a nepodal návrh již před dvěma lety? Proč je věc tak intenzivně medializována dva měsíce před komunálními volbami? Jde tady vůbec ještě o F. Kriegela nebo o něco nebo o někoho jiného? Každý nechť si odpoví sám. Mne překvapilo, že ke stejnému závěru, který jsem napsal kolegům z OSB v pátek 8. srpna večer, dospěli v rozhlasové diskusi o dva týdny poději (22.srpna), i pánové prof. Janouch a John Bok. Totiž, že se kolem tohoto případu rozehrála nedůstojná tahanice a že sám F. Kriegel, by zřejmě čestné občanství odmítl.

Co navrhuji? Nedělejme prosím z čestného občanství předmět eskalací, medializace a lobbování za těsnou většinu, či dokonce tajné hlasování. Nedělejme z něho předvolební kampaň. K čemu je takové ocenění bez široké shody? Tímto vyzývám předkladatele ke stažení pozměňovacího návrhu na udělení čestného občanství pro F.Kriegela. Pokud tak neučiní, avizuji, že se dopustím také té tzv. „drzosti“, jak psal autor jednoho z článků, a jeho návrh nepodpořím.

Mám však jiný návrh. Vhodný pro nové zastupitelstvo po volbách, pokud se v něm sejdem. Můžeme se k tématu vrátit, ale trochu jinak. Najděme i lidi, resp. jejich potomky, kteří mají pohled na 50. léta z druhé strany, ze strany obětí totality. Zeptejme se jich. Dokumentujme jejich osudy a příběhy. Nejsme historici, iniciujme proto odbornou diskusi. Nechť proběhne celospolečenská diskuse, nejen se zaměřením na Prahu 2. Pokud i poté bude F. Kriegel navržen na čestné občanství, najděme k souběžnému ocenění i třeba dosud neznámého občana, reprezentujícího obětí totality.

Možná by za zamyšlení stál samotný institut čestného občanství a principy, které by v budoucnu omezily podobné nedůstojné spory. Například, proč má být čestné občanství udělováno jen veřejně známým osobám? Zviditelňujeme více jejich přínos a to, že jsou či byli našimi sousedy nebo spíše sami sebe? Nebude napříště lepší zdržet se návrhů v předvolebním roce? Dalo by se pokračovat, ale nechme si to na jindy.

Děkuji za pozornost

Jaroslav Šolc